

Adroddiad
Blynyddol

Cymraeg

Safonau'r Gymraeg

2021-2022

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Caerdydd a'r Fro
Cardiff and Vale
University Health Board

Adroddiad Blynyddol Safonau'r Gymraeg

Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro

2021-2022

Cynnwys

Introduction

Llywodraethu
a strwythur

3

Ymgych
'Meddwl
Cymraeg –
Think Welsh'

4

Safonau
Cyflenwi
Gwasanae-
thau

9

Safonau
Polisi

11

Safonau'r
Sefydliad

12

Recriwtio

13

Pryderon
ynghylch y
Gymraeg

14

Proffil Sgiliau
Cymraeg
y Staff

14

Casgliad a
Gweledigaeth
2022 - 2023

16

Cyflwyniad

Ar 30 Mai 2019, daeth Mesur y Gymraeg (2011) i rym gan osod dyletswyddau deddfwriaethol ar Fwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro (BIPCAF) o ran y Gymraeg. Mae'r gofynion penodol y mae'n ofynnol i Fyrddau Iechyd gydymffurfio â hwy, a osodwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg, ar gael [yma](#). Fel y nodir yn yr hysbysiad cydymffurfio, rhaid i'r Bwrdd Iechyd ddarparu gwasanaeth i gleifion, defnyddwyr gwasanaethau a'r cyhoedd sydd wedi nodi bod yn well ganddynt siarad Cymraeg. Yn ogystal, mae'n ofynnol i BIPCAF ddarparu ystod o wasanaethau i'w staff drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae stori'r Gymraeg yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg yn unigryw. Yn ôl ystadegau diweddaraf Llywodraeth Cymru, wrth ystyried canran y boblogaeth leol sy'n siarad Cymraeg, roedd Caerdydd yn yr 8fed safle, gyda 28% o'r boblogaeth breswyl yn siarad yr iaith. Roedd Bro Morgannwg yn y 19eg safle, gyda 18.5% o'r bobl sy'n byw yn yr ardal yn siaradwyr Cymraeg. Wrth ystyried nifer wirioneddol y rhai sy'n siarad Cymraeg, Caerdydd sydd ar frig y rhestr gyda 102,000 o bobl, sy'n uwch nag unrhyw ranbarth arall yng Nghymru. Mae gan Fro Morgannwg 18,000 o siaradwyr Cymraeg, sy'n golygu eu bod yn y 18fed safle yng Nghymru.¹

¹ Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth — Y gallu i siarad Cymraeg yn ôl awdurdod lleol - <https://statswales.gov.wales>

Governance and structure

Mae gan y Prif Weithredwr gyfrifoldeb corfforaethol dros Safonau'r Gymraeg, ac mae'r Cyfarwyddwr Gweithredol Pobl a Diwylliant yn gyfrifol ar lefel y Bwrdd. Mae'r Cyfarwyddwr Cynorthwyol ar gyfer Datblygu Sefydliadol, Lles a Diwylliant ochr yn ochr â'r Uwch-reolwr Tegwch a Chynhwysiant yn darparu arweinyddiaeth strategol.

Mae Swyddog y Gymraeg, sy'n gweithio o fewn Tîm Tegwch a Chynhwysiant BIPCAF, yn gyfrifol am y Safonau o ddydd i ddydd ac yn gweithredu fel pwynt cyswllt ar gyfer y Safonau a materion eraill sy'n ymwneud â'r Gymraeg.

Mae'r Grŵp Strategaeth Cydraddoldeb a Safonau'r Gymraeg yn gyfrifol am asesu a sicrhau cydymffurfiaeth gan y sefydliad, gan ddarparu sicrwydd i Bwyllgor Strategaeth a Chyflenwi'r BIP.

Ymdrinnir â'r cwynion a dderbynnir gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ac ymatebir iddynt drwy ddefnyddio dwy broses. Ymdrinnir â'r holl bryderon ynghylch gofal cleifion a phrofiad cleifion drwy'r broses Gweithio i Wella, a weinyddir gan dîm pryderon BIPCAF. Ymdrinnir yn uniongyrchol â phryderon yn ymwneud â chydymffurfio mewn meysydd corfforaethol gan Swyddog y Gymraeg. Mae'r broses ar gyfer pryderon corfforaethol ar gael ar wefan BIPCAF.

Cynllun Pobl a Diwylliant

Yn 2022, lansiodd BIPCAF ei Gynllun Pobl a Diwylliant yn unol â Strategaeth Gweithlu Iechyd a Gofal Cymru Gyfan. Nod y cynllun yw gwella profiad staff, i sicrhau bod y gwelliannau a wnaed gan BIPCAF dros y blynyddoedd diwethaf yn parhau, ac i wynebu'r heriau sydd wedi codi o ganlyniad i'r pandemig a'r cyfnod adfer dilynol. Mae'n canolbwyntio'n glir ar wella lles, cynhwysiant, gallu ac ymgysylltiad ein gweithlu. Mae tegwch a chynhwysiant, gan gynnwys y Gymraeg, yn sail i'r cynllun, ac anogir staff i ddatblygu eu sgiliau Cymraeg i'w defnyddio gyda chleifion, defnyddwyr gwasanaeth, cydweithwyr, a'r cyhoedd yn gyffredinol.

Swyddog y Gymraeg, Jessica Sharp yn cyflwyno gwobr i un o enillwyr categori Eisteddfod CAF

Ymgyrch 'Meddwl Cymraeg – Think Welsh'

Datblygwyd yr ymgyrch 'Meddwl Cymraeg – Think Welsh' i gefnogi'r broses o ymgorffori'r Gymraeg mewn diwylliant sefydliadol. Trefnwyd y digwyddiadau a'r diwrnodau hyrwyddo canlynol fel rhan o'r ymgyrch yn ystod 2021-2022.

Eisteddfod CAF - Gyda chefnogaeth Elusen Iechyd GIG Caerdydd a'r Fro, cynhaliodd BIPCAF ei Eisteddfod sefydliadol gyntaf yn 2021. Croesawyd yr holl staff i gymryd rhan mewn pedwar categori: ffotograffiaeth, gair ysgrifenedig, cerflunio a phaentio.

Derbyniodd yr enillydd ym mhob categori dlws gwydr a thaleb anrheg gwerth £50.

Derbyniwyd cyfanswm o 20 o geisiadau a chyhoeddwyd yr enillydd ar Ddiwrnod Shw'mae, 15 Hydref 2021.

Diwrnod Shw'mae Day

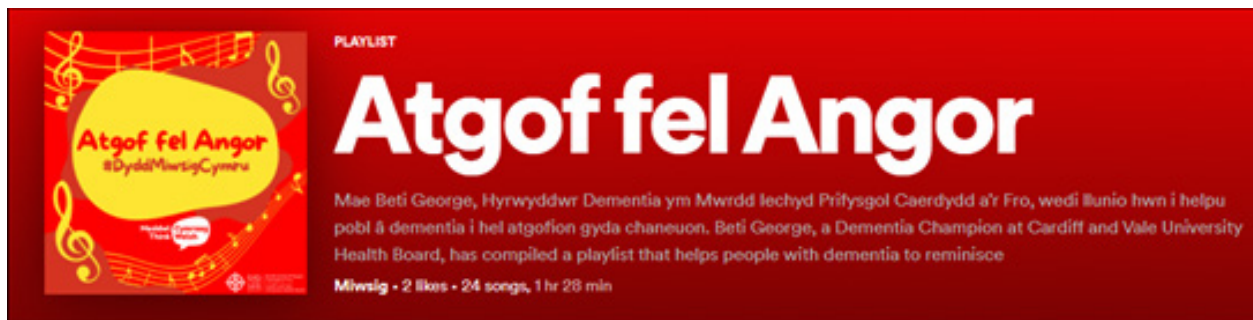
Hyrwyddodd BIPCAF bwysigrwydd defnyddio'r Gymraeg gyda chydweithwyr a chleifion. Cyhoeddwyd enillwyr Eisteddfod CAF a dyfarnwyd eu gwobrau.

Diwrnod Hawliau'r Gymraeg

Hyrwyddodd BIPCAF Ddiwrnod Hawliau'r Gymraeg trwy weithio gyda'r Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu i recordio cyfweiliad gydag Anesthetydd Pediatrig yn trafod pwysigrwydd cynnig gwasanaeth Cymraeg i'w cleifion ifanc. Cafodd y fideo ei lwytho ar lwyfannau cyfryngau cymdeithasol BIPCAF gan gynnwys YouTube, Facebook a Twitter.

Diwrnod Miwsig Cymraeg

I ddathlu Diwrnod Miwsig Cymraeg, gweithiodd BIPCAF gyda Beti George, Hyrwyddwr Dementia yn y Bwrdd Iechyd, i greu rhestr chwarae o gerddoriaeth Gymraeg i hyrwyddo'r defnydd o'r celfyddydau mewn gofal iechyd a galluogi pobl sy'n dioddef o ddementia i hel atgofion trwy gerddoriaeth.

Diwrnod Santes Dwynwen

Ar Ddiwrnod Santes Dwynwen, bu BIPCAF yn hyrwyddo'r tag 'Cariad at yr Iaith'. Bu'r Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu yn cyfweild ag aelodau o staff a siaradodd am eu cariad at y Gymraeg.

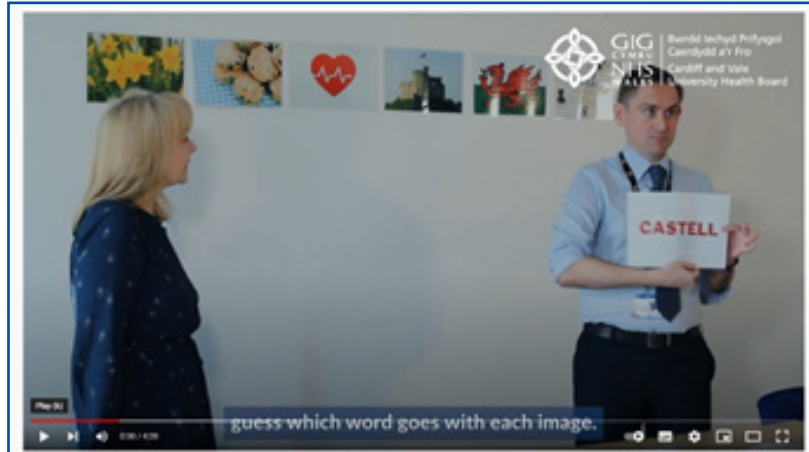

Dydd Gŵyl Dewi

Ar 1 Mawrth, manteisiodd BIPCAF ar y cyfle i ddathlu Nawddsant Cymru drwy hyrwyddo pwysigrwydd dysgu Cymraeg.

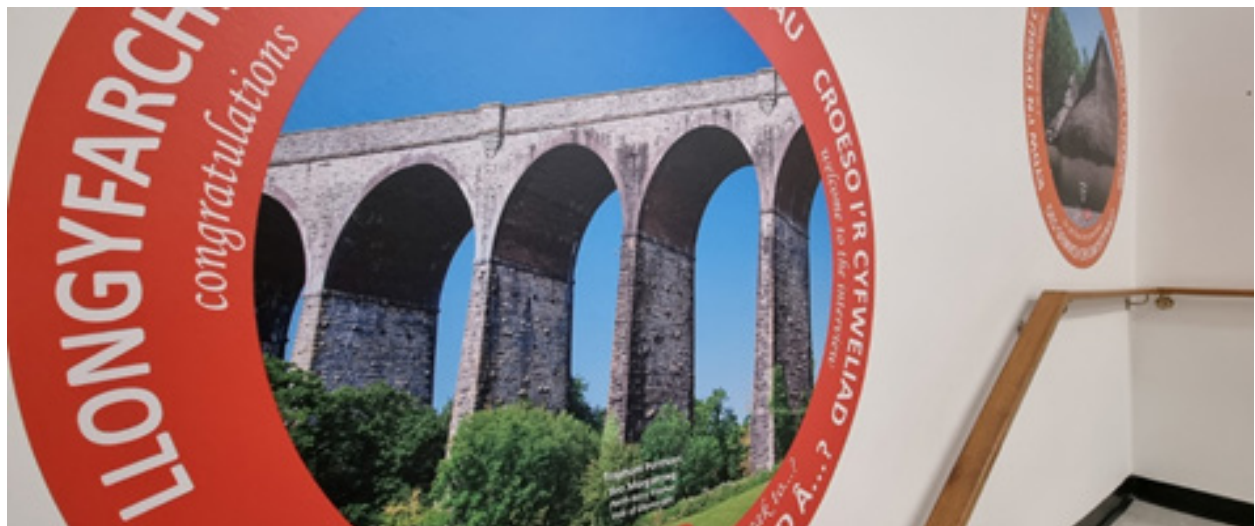
Lansiodd y Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu fideo o'r Prif Weithredwr newydd, Suzanne Rankin, yn cymryd rhan mewn fideo hyrwyddo lle dysgodd ymadroddion Cymraeg syml ochr yn ochr â Swyddog y Gymraeg.

Yn ogystal, creodd tîm arlwyio BIPCAF fwydden amser cinio ym mwytai YAC ac YALI yn dathlu ryseitiai Cymreig traddodiadol.

Y Wal Gymraeg

Fel rhan o ymgyrch 'Meddwl Cymraeg – Think Welsh', gosododd BIPCAF furluniau yn Nhŷ Coetir yn cynnwys ymadroddion Cymraeg syml i hybu'r defnydd o'r iaith. Ariannwyd y murlun gan Elusen Iechyd Caerdydd a'r Fro ac mae'n cynnwys gwaith celf o dirnodau yng Nghymru wedi'u hamgylchynu gan eiriau ac ymadroddion Cymraeg poblogaidd. Trwy osod y murluniau ar y wal wrth un o'r prif risiau, y gobaith yw y bydd staff yn dysgu'r cyfarchion a'r ymadroddion syml hyn i'w defnyddio gyda chydweithwyr a chleifion.

Hyfforddiant Ymwybyddiaeth o'r Gymraeg

Darparodd y Tîm Tegwch a Chynhwysiant sesiynau ymwybyddiaeth o'r Gymraeg i staff fel rhan o hyfforddiant gorfodol. Mae'n cynnwys esboniad o Safonau'r Gymraeg, pwysigrwydd darparu gofal Cymraeg, a chamau y gall staff eu cymryd i gefnogi BIPCAF i ddarparu gofal iechyd effeithiol yn Gymraeg.

Cardiau Cyfarch Dwyieithog

Er mwyn annog a chefnogi staff i ateb y ffôn yn ddwyieithog, dyluniwyd cerdyn atgoffa sy'n darparu ymadroddion syml y gall staff eu defnyddio wrth ateb galwadau, sy'n cynnwys logo ymgyrch "*Meddwl Cymraeg – Think Welsh*". Mae'r cardiau ar gael i bob aelod o staff i'w helpu i ddefnyddio'r Gymraeg.

Yr Uned Gyfieithu

Mae'r Uned yn parhau i ddarparu gwasanaeth cyfieithu effeithiol ar gyfer BIPCAF.

Dros gyfnod 2021-2022, mae'r uned wedi cyfieithu dros filiwn o eiriau, sy'n cynnwys ystod eang o ddogfennau ar gyfer meysydd rheng flaen BIPCAF.

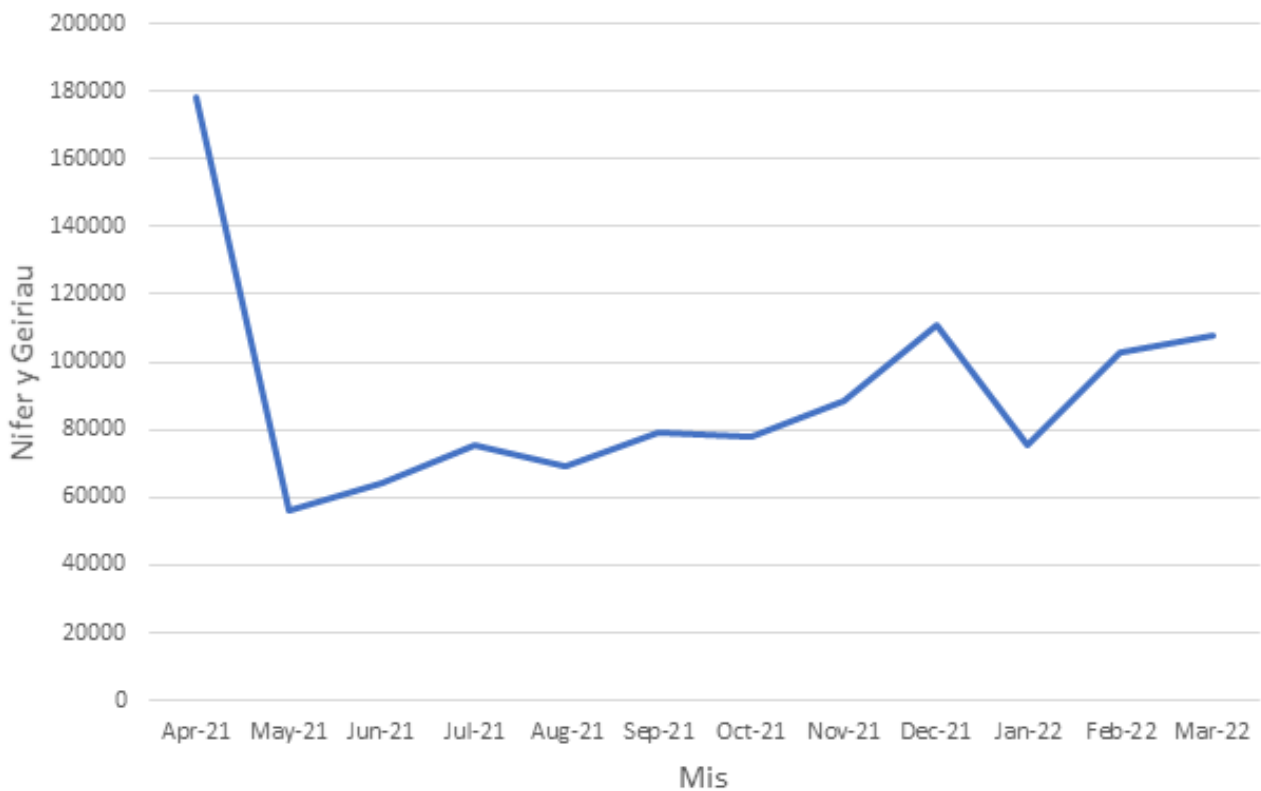
Yn ystod 2021-2022, mae'r tîm wedi cynyddu eu cyfradd cyfieithu fisol yn rheolaidd, gan wella'r gwasanaeth a ddarperir i BIPCAF.

Mae rhai dogfennau proffil uchel a gyfieithwyd gan y tîm yn cynnwys:

- Cynllun Pobl a Diwylliant Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro
- Asesiadau o Anghenion Fferyllol
- Adroddiad y Gymraeg 2021-2022

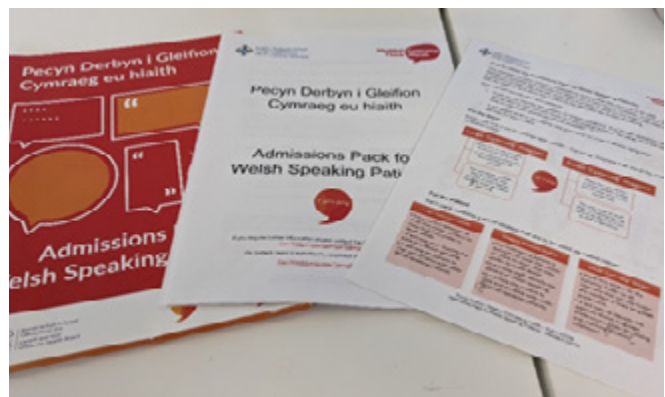
Mae BIPCAF hefyd wedi defnyddio'r cytundeb lefel gwasanaeth gyda Caerdydd Ddwyieithog, y gwasanaeth cyfieithu Cymraeg a reolir gan Gyngor Dinas Caerdydd. Yn ystod 2021-2022, mae Caerdydd Ddwyieithog wedi cyfieithu dros filiwn o eiriau ar gyfer BIPCAF.

Nifer y geiriau a gyfieithwyd gan yr Uned Gyfieithu

Pecyn Derbyn i Gleifion Cymraeg eu hiaith

Mae Pecyn Derbyn i Gleifion Cymraeg eu hiaith wedi cael ei ddatblygu i gefnogi'r broses o dderbyn cleifion sy'n siarad Cymraeg. Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae BIPCAF wedi treialu'r pecyn mewn tri maes clinigol i asesu ei effaith a'i effeithiolrwydd gyda chleifion a staff Cymraeg eu hiaith. Mae'r pecyn arloesol wedi cael ei ganmol gan Swyddfa Comisiynydd y Gymraeg.

Safonau Cyflenwi Gwasanaethau

Cynnydd y Byrddau Clinigol

Mae'r Byrddau Clinigol yn gyfrifol am ddarparu'r gwasanaethau gofal iechyd ar ran BIPCAF i gleifion a defnyddwyr gwasanaethau ledled Caerdydd a Bro Morgannwg. Yn ystod 2021-2022, mae'r Byrddau Clinigol wedi bod yn gweithio i wella cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg, gan sicrhau bod gwasanaethau effeithiol yn cael eu darparu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae gan nifer o Fyrddau Clinigol Lysgenhadon y Gymraeg sy'n anelu at hyrwyddo a gwella eu gwasanaethau Cymraeg. Mae hyn yn cynnwys rhannu canllawiau ar sut i gydymffurfio â'r Safonau a gwybodaeth i staff sydd â diddordeb mewn dysgu a datblygu eu sgiliau Cymraeg. Y bwriad yw parhau i ddatblygu rôl Llysgenhadon y Gymraeg o fewn Byrddau Clinigol.

Mae'r Byrddau Clinigol yn gwirio ac yn diweddarau unrhyw arwyddion yn rheolaidd yn y swyddfeydd ac yn ardaloedd cleifion a defnyddwyr gwasanaethau. Maent hefyd yn adolygu ac yn asesu gwybodaeth am gleifion er mwyn sicrhau bod dogfennau'n cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg.

Mae Byrddau Clinigol wedi bod yn helpu cleifion a defnyddwyr gwasanaeth i gael mynediad at wasanaeth Cymraeg a'i fwynhau drwy ddosbarthu'r bathodynau 'iaith gwaith' i staff sy'n hapus i ddarparu gwasanaeth Cymraeg ac sy'n gallu gwneud hynny. Mae'r Byrddau Clinigol hefyd wedi gwella cyfleoedd i staff ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle, drwy waith megis datblygu fideo yn Gymraeg yn ymwneud â chodi ymwybyddiaeth o faterion iechyd meddwl fel rhan o'r gwaith Gwerthoedd ar Waith. Mae'r Byrddau Clinigol hefyd wedi bod yn hyrwyddo argaeledd cyrsiau Cymraeg wedi'u hariannu'n llawn, gyda llawer o'n staff rheng flaen yn manteisio ar y cyfleoedd i ddysgu sgiliau Cymraeg

Prif Wasanaethau Switsfwrdd

Mae BIPCAF wedi gallu ymestyn a gwella lefel gwasanaethau Cymraeg ar y prif switsfwrdd drwy gyflogi dau Weithredydd Switsfwrdd sy'n siarad Cymraeg.

Mesurau Canlyniadau a Adroddwyd gan Gleifion

Mae'r Tîm Tegwch a Chynhwysiant wedi bod yn gweithio gyda Thîm Cedar mewn perthynas â 'Gwerth y GIG mewn Iechyd', sef gwasanaeth Cymru gyfan, i sefydlu rôl Cydlynedd y Gymraeg i helpu i sicrhau bod eu proses PROMS (Mesurau Canlyniadau a Adroddir gan Gleifion) yn cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg.

Y Wefan a'r Cyfryngau Cymdeithasol

Dros gyfnod y gaeaf, penododd y Tîm Cyfathrebu ac Ymgysylltu gongtractwr i ddarparu gwasanaeth cyfieithu allanol i sicrhau bod y wefan gyfan ar gael yn ddwyieithog. Mae'r tîm hefyd wedi gweithio i sicrhau bod yr holl negeseuon ar lwyfannau cyfryngau cymdeithasol BIPCAF yn cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg.

Isod mae dadansoddiad o'r gweithgaredd a gafwyd ar gyfrifon cyfryngau cymdeithasol BIPCAF yn ystod 2021-2022:

Twitter	
Dilynwyr ar gyfer y cyfrif Cymraeg	178
Nifer y negeseuon	1806
Nifer yr ymwelwyr	178,448
Nifer yr aildrydariadau	389
Nifer y negeseuon a gafodd eu 'hoffi'	400
Nifer yr ymatebion	88

Facebook	
Nifer y dilynwyr wnaeth 'hoffi'r' cyfrif Cymraeg	60
Nifer y negeseuon	1721
Nifer yr ymwelwyr	20,690
Nifer y negeseuon a gafodd eu 'rhannu'	59
Nifer y negeseuon a gafodd eu 'hoffi'	105
Nifer yr ymatebion	1

Cyfarfodydd Ymgynghori Cyhoeddus

Sicrhodd y Tîm Strategaeth a Chynllunio fod y Gymraeg yn cael ei hintegreiddio i'r broses ymgynghori cyhoeddus ar gyfer eu 'Strategaeth Llundio i'r Dyfodol'. Roedd y cyfarfodydd cyhoeddus ar-lein yn cynnig gwasanaeth cyfieithu ar y pryd i'r Gymraeg.

Rhwydwaith Dysgu Ychwanegol

Sefydlwyd Rhwydwaith Dysgu Ychwanegol Cwm Taf a Chaerdydd i gynorthwyo Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg a BIPCAF i gydymffurfio â'r Mesur Anghenion Dysgu Ychwanegol. Mae'r Tîm Tegwch a Chynhwysiant yn cymryd rhan weithredol i sicrhau bod ystyriaeth briodol yn cael ei rhoi i'r Gymraeg wrth ddarparu gwasanaethau dysgu ychwanegol i blant drwy gyfrwng y Gymraeg.

Hyrwyddwyr Dementia

Mae gan BIPCAF rwydwaith o Hyrwyddwyr Dementia sy'n hyrwyddo ac yn cefnogi Strategaeth Dementia y sefydliad. Mae'r Hyrwyddwyr yn atgoffa cydweithwyr o anghenion pobl sy'n byw gyda dementia, ac yn annog staff i feddwl am gamau syml a newidiadau bach y gellir eu gwneud i ddiwallu eu hanghenion yn well. Mae cael y Gymraeg fel eitem barhaus ar yr agenda pan fydd yr Hyrwyddwyr yn cyfarfod wedi helpu i atgoffa'r Hyrwyddwyr yn barhaus o bwysigrwydd y Gymraeg i lawer o gleifion sydd â dementia. Mae'r Hyrwyddwyr hefyd wedi gwahodd siaradwyr, sy'n arbenigo yn y Gymraeg a dementia, i fynychu cyfarfodydd i godi ymwybyddiaeth.

Cydweithio â sefydliadau eraill

Cefnogodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro Gyngor Dinas Caerdydd i ddyfeisio'r Strategaeth 'Caerdydd Ddwyeithog', i gynyddu ymwybyddiaeth a defnydd o'r Gymraeg o fewn y ddinas.

Dosbarthodd y Tîm Ymwelwyr Iechyd becynnau 'Dwyeithog o'u Geni' a ddatblygwyd gan Fenter 'Twf', sy'n annog rhieni newydd i ddefnyddio'r Gymraeg gyda'u babanod newydd-anedig.

Mynychodd y BIP nifer o ddiwrnodau gyrfa mewn ysgolion cyfun lleol i drafod pwysigrwydd sgiliau Cymraeg wrth weithio o fewn y GIG, gan siarad â'r disgyblion am fanteision gyrfa mewn gofal iechyd.

Llysgenhadon y Gymraeg

Recriwtiodd BIPCAF nifer o Lysgenhadon y Gymraeg ar gyfer y Byrddau Clinigol, gan gynnwys Llawfeddygaeth, Gofal Sylfaenol a Chymunedol, a Diagnosteg a Therapiau Clinigol. Bydd y Llysgenhadon yn gyfrifol am hyrwyddo'r Gymraeg yn eu hardaloedd lleol, i ddathlu llwyddiant, ac adrodd am unrhyw heriau a wynebir.

Safonau Polisi

Mae BIPCAF yn parhau i asesu'r effaith ar y Gymraeg wrth ddrafftio polisiâu drwy ddefnyddio Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ac Iechyd (EHIA). Yn ystod 2021-2022, mae'r BIP wedi cymeradwyo cyfanswm o 24 polisi. Mae gan bob polisi ffurflen EHIA wedi'i chwblhau gan gynnwys asesiad ar eu heffaith ar y Gymraeg.

Safonau'r Sefydliad

Prosesau cwyno a disgyblu staff

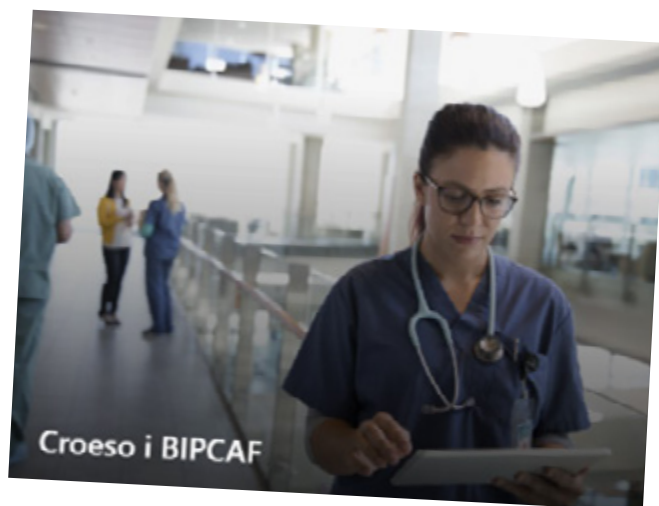
Mae'r Gymraeg wedi'i hintegreiddio i'r prosesau a gofynnir i staff ai Cymraeg neu Saesneg yw eu dewis iaith ar y dechrau. Mae'r rhai dan sylw wedyn yn gallu defnyddio eu dewis iaith drwy gydol y broses, gan gynnwys yn ystod cyfarfodydd cwyno a disgyblu.

Mewnrwyd BIPCAF

Yn ystod 2021-2022, mae BIPCAF wedi bod yn datblygu ei safle mewnrwyd newydd. Mae'r dudalen Gymraeg yn darparu gwybodaeth ddwyieithog am y meysydd canlynol:

- Safonau'r Gymraeg: Yn rhoi trosolwg o Safonau'r Gymraeg
- Cyngor, Arweiniad ac Arfer Da: Amrywiaeth o ganllawiau ac arfer da i gynorthwyo staff ac ardaloedd i gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg.
- Datblygu Sgiliau Cymraeg: Gwybodaeth am gyrsiau Cymraeg sydd ar gael i gefnogi staff i ddatblygu eu sgiliau Cymraeg.
- Gwasanaethau Cyfieithu Cymraeg Mewnol: Yn darparu gwybodaeth am y gwasanaethau cyfieithu Cymraeg ar gyfer pob ardal yn BIPCAF.

Mae'r dudalen gartref hefyd ar gael yn ddwyieithog.

Recriwtio

(Gwybodaeth sy'n ofynnol yn unol â'r Safonau)

Cyfanswm nifer y swyddi gwag a hysbysebwyd fel a ganlyn:

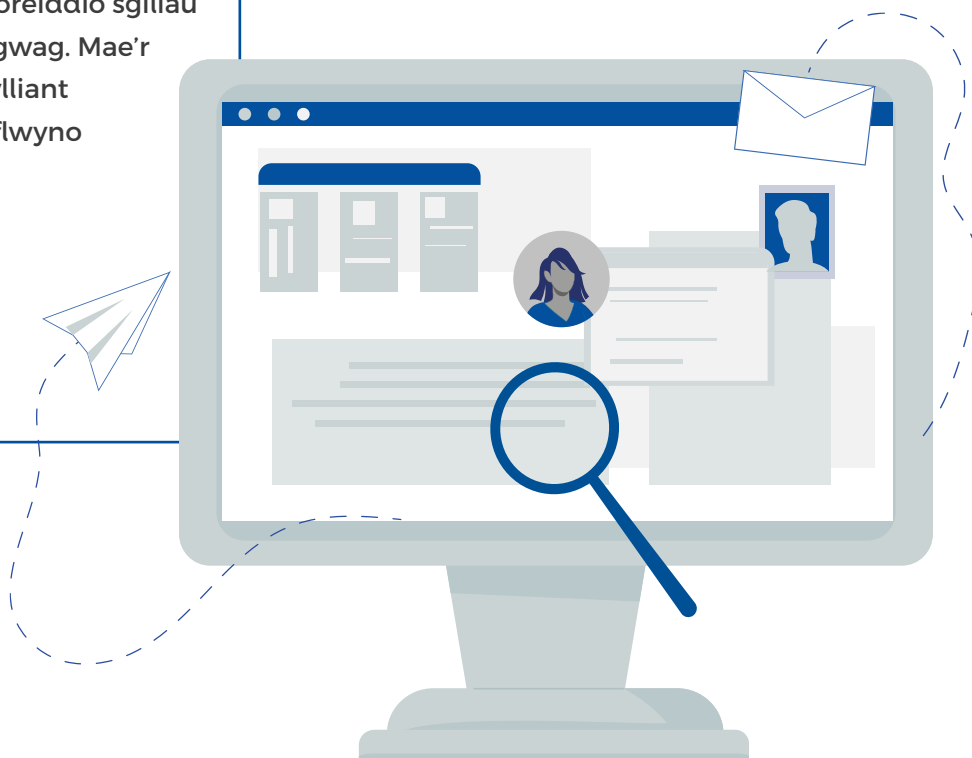
Mae sgiliau Cymraeg yn hanfodol	4
Mae sgiliau Cymraeg yn ddymunol	2597
Mae angen dysgu sgiliau Cymraeg pan gewch eich penodi i'r swydd	0
Nid oes angen sgiliau Cymraeg	139
Cyfanswm nifer y swyddi gwag a hysbysebwyd 01/04/2021 i 31/03/2022	2740

Mae'r Tîm Recriwtio wedi bod yn gweithio i sefydlu strwythurau a phrosesau'r dyfodol er mwyn sicrhau bod sgiliau Cymraeg yn cael eu hasesu wrth recriwtio. Mae'r tîm wedi cynhyrchu canllaw ar asesu a chategoreiddio sgiliau Cymraeg ar gyfer swyddi gwag. Mae'r swyddogaeth Pobl a Diwylliant wedi treialu'r gwaith o gyflwyno hysbysebion dwyieithog gorfodol. Mae'r tîm wedi creu disgrifiadau swydd generig i leihau'r angen i gyfieithu disgrifiadau swydd unigol.

Mae'r Tîm Recriwtio hefyd wedi cynnwys gofyniad i swydd ddisgrifiadau gael eu cyfieithu a'u cyhoeddi'n ddwyieithog i'r Weithdrefn Swyddi Newydd a Swyddi sydd wedi Newid.

Mae Byrddau Clinigol wedi bod yn gweithio i wella'r broses o brif-ffrydio'r Gymraeg ym mhroses recriwtio BIPCAF. Mae'r Byrddau Clinigol yn datblygu'r broses o greu disgrifiadau swydd dwyieithog wrth hysbysebu rolau newydd.

Mae BIPCAF hefyd wedi bod yn gweithio i ddatblygu deunydd ar gyfer digwyddiadau recriwtio lleol yn ardal Caerdydd a'r Fro. Mae'r holl ddeunydd ar gyfer digwyddiadau recriwtio ar gael yn ddwyieithog, gan gynnwys disgrifiadau rôl, postiadau yn y cyfryngau, baneri naid a chardiau manylion cyswllt.

Pryderon ynghylch y Gymraeg

(Gwybodaeth sy'n ofynnol yn unol â'r Safonau)

Mae gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ddwy system gwyno ffurfiol i ymdrin â chwynion a phryderon mewn perthynas â'r Gymraeg.

Mae'r system bryderon 'Gweithio i Wella' yn delio â phryderon ynghylch gofal cleifion a defnyddwyr gwasanaethau. Mae'r Tîm Pryderon yn cysylltu'n agos â'r Tîm Tegwch a Chynhwysiant i sicrhau bod unrhyw bryderon mewn perthynas â'r Gymraeg yn cael eu rheoli'n briodol.

Mae proses pryderon corfforaethol ar wahân ar gael ar gyfer pryderon anghlinigol a chorfforaethol. Mae copi o'r broses ar gael ar wefan BIPCAF.

Derbyniodd y Tîm Pryderon un pryder gan glaf/defnyddiwr gwasanaeth mewn perthynas â'r ddarpariaeth Gymraeg. Mae BIPCAF wedi bod yn gweithio gyda Chomisiynydd y Gymraeg ar gyfanswm o 8 pryder a dderbyniwyd gan y bwrdd iechyd yn ystod 2021/2022. Roedd y pryderon yn ymdrin ag amrywiaeth o faterion, gan gynnwys gwefan BIPCAF, y cyfryngau cymdeithasol a Gwasanaeth Brechu Covid.

Gweithiodd BIPCAF gyda'r Comisiynydd i ymateb i'r pryder ynghylch y Gymraeg a'r ymchwiliad dilynol i sicrhau yr ymdriniwyd â'r materion a godwyd yn briodol. Er enghraifft, mae llinell apwyntiadau Brechu COVID bellach yn darparu Gwasanaeth Cymraeg ar yr adran awtomataidd o'r llinell ffôn, ac mae swyddogion trefnu apwyntiadau ar gael sy'n siarad Cymraeg.

Proffil Sgiliau Cymraeg y Staff

(Gwybodaeth sy'n ofynnol yn unol â'r Safonau)

O ganlyniad i'r pandemig COVID, gwelodd BIPCAF gynnydd digynsail yn y broses o recriwtio staff i gefnogi'r gwasanaeth yn ystod y cyfnod heriol hwn. Ar hyn o bryd, mae BIPCAF yn cyflogi 15,943 aelod o staff.

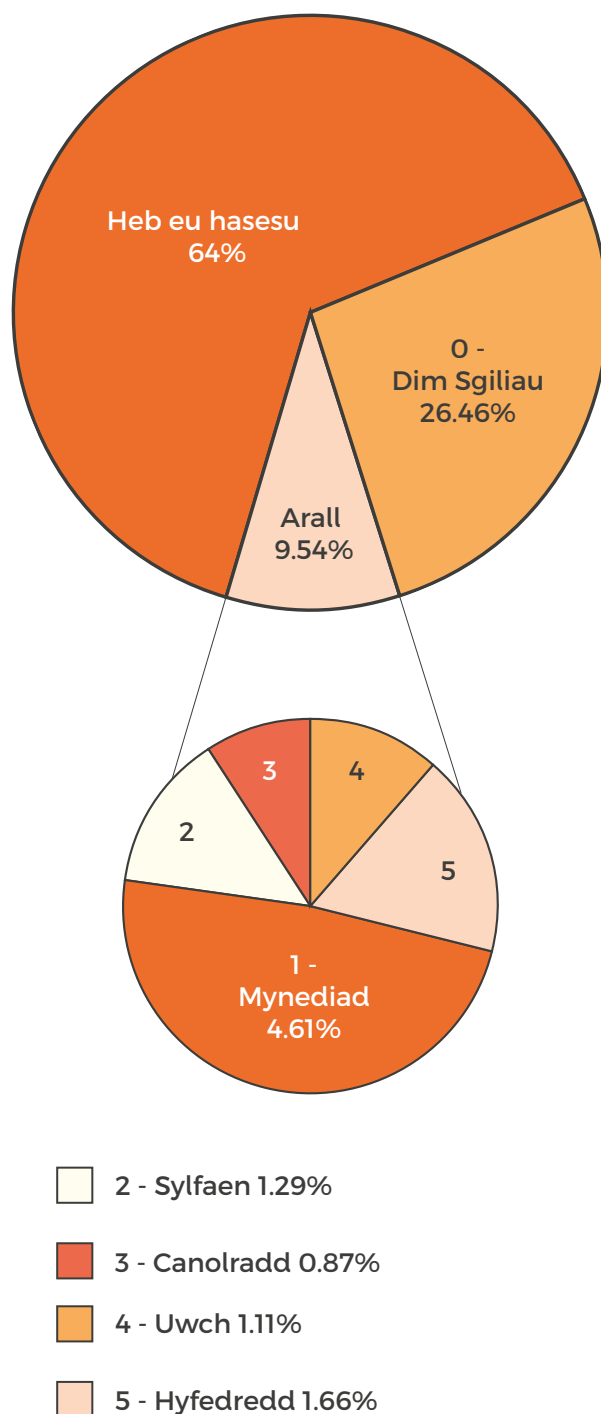
Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro yn deall bod angen gwneud mwy i wella nifer y staff sydd wedi cofrestru eu Sgiliau Cymraeg drwy eu Cofnod Staff Electronig (ESR).

Roedd BIPCAF wedi bwriadu dechrau'r ymarfer ym mis Ionawr 2022; fodd bynnag, roedd y pwysau brys a gafwyd yn ystod cyfnod y gaeaf a'r adferiad o COVID yn cael blaenoriaeth. Ar hyn o bryd mae BIPCAF yn cynnal ymgyrch ar draws y sefydliad yn annog ac yn cefnogi staff i ddiweddarau eu sgiliau Cymraeg yn eu cofnodion ESR a bydd yn parhau i weithio'n ddiwyd i sicrhau ein bod yn gwella ein dealltwriaeth o sgiliau iaith ein gweithlu. Fodd bynnag, yn ystod y cyfnod 2021-2022, gwelwyd gwelliant cynyddol yn nifer y staff a gofrestrodd eu sgiliau Cymraeg o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Gwrando/Siarad Cymraeg	Cyfrif pennau
Heb eu hasesu	10659
0 - Dim Sgiliau	4406
1 - Mynediad	768
2 - Sylfaen	215
3 - Canolradd	145
4 - Uwch	185
5 - Hyfedredd	276
Gwag	33
Cyfanswm Terfynol	16687

Gwrando/Siarad Cymraeg

Casgliad a Gweledigaeth 2022 - 2023

Er gwaethaf yr heriau parhaus a wynebwyd fel rhan o'r adferiad o'r pandemig, mae BIPCAF yn parhau i symud ymlaen i ddarparu gwasanaeth Cymraeg i'w gleifion, defnyddwyr gwasanaeth, staff, a'r cyhoedd ehangach.

Mae'r ymgyrch 'Meddwl Cymraeg – Think Welsh' wedi helpu BIPCAF i ddechrau sefydlu newid diwylliannol drwy dynnu sylw at bwysigrwydd y Gymraeg. Mae'r ymgyrch wedi mwynhau adborth cadarnhaol ac mae'n helpu i hyrwyddo ac annog staff i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle. Roedd gwersi Cymraeg hefyd yn cael eu hyrwyddo'n helaeth ymhlith y staff.

Mae BIPCAF wedi sicrhau bod agenda'r Gymraeg yn cael ei phrif ffrydio a'i hymgorffori yn strategaeth y sefydliad, megis y Cynllun Pobl a Diwylliant. Trwy'r Grŵp Strategaeth Cydraddoldeb a Safonau'r Gymraeg, mae dealltwriaeth y sefydliad o gydymffurfiaeth â'r Safonau wedi cynyddu ar gyfer pob un o'r Byrddau Clinigol.

Yn ystod 2021-2022, mae BIPCAF wedi gwella ei gydymffurfiaeth gyffredinol â Safonau'r Gymraeg ac adroddwyd i'r Grŵp Cydraddoldeb a Safonau'r Gymraeg ym mis Ebrill 2022 bod BIPCAF yn cydymffurfio â 79 o Safonau.

Roedd rhai o'r cyflawniadau allweddol a gynorthwyodd y gwelliant yn cynnwys:

- Gwefan BIPCAF ar gael mewn fformat dwyieithog.
- Mae'r broses gaffael bellach yn cynnig gwasanaeth Cymraeg i'r rhai sy'n dymuno tendro yn Gymraeg.
- Darparu sesiynau ymwybyddiaeth o'r Gymraeg i'n staff
- Cynnig gwersi Cymraeg i aelodau staff sydd â diddordeb mewn dysgu Cymraeg.

Mae BIPCAF wedi datblygu canllawiau arfer da i gefnogi'r gwaith o ymgorffori diwylliant Cymraeg o fewn y BIP.

Mae gweledigaeth BIPCAF ar gyfer 2022-2023 yn canolbwyntio ar gynyddu'r defnydd o'r iaith drwy'r dulliau canlynol:

- Sefydlu Llysgennad y Gymraeg ym mhob ardal Bwrdd Clinigol.
- Parhau i wella lefel y staff sydd wedi cofrestru eu sgiliau Cymraeg ar yr ESR.
- Cynyddu nifer y cleifion a'r defnyddwyr gwasanaeth sydd wedi nodi eu dewis iaith ar bob un o'n systemau rheoli cleifion.
- Cefnogi integreiddio'r Gymraeg ymhellach yn y broses recriwtio.
- Hyrwyddo negeseuon ymgyrch 'Meddwl Cymraeg – Think Welsh' ymhellach gyda diwrnodau codi ymwybyddiaeth pellach ar draws BIPCAF.
- Cynyddu nifer yr aelodau staff sy'n mynychu neu'n cofrestru ar wersi Cymraeg.
- Sefydlu sesiynau 'ymarfer eich Cymraeg' ar draws BIPCAF, i gynorthwyo staff i ailgysylltu â staff a allai fod wedi colli hyder yn eu sgiliau Cymraeg.